

İman Nuru ve "Nur Ayeti"

İMANIN MAHİYETİ

"İman nûru", bütün aydınlığını Allah'a imandan alan mânevî bir ışıktır. Allah'a iman aynı zamanda O'nun meleklerine imanı, kitaplarına imanı, peygamberlerine imanı, ahiret gününe imanı ve kadere imanı gerektirdiği için bu nûr aynı zamanda diğer iman esaslarından da ışık alıyor. Kişiye irade ve gayretine bağlı olarak verilen iman nûru, sahibinin bu nûrdaki hissesine yahut derecesine göre "varlıkların melekûtiyeti"ni yani Yaratıcı'ya bakan yönlerini görmeye, göstermeye vesile oluyor.

İşaret edildiği gibi iman nûru varlığını, temelde Allah'a imandan alıyorsa, bu bağlamda "nûr âyetini", daha doğrusu bu âyetin ilk ibaresini hatırlamak gerekiyor:

"Allahü nûru's-semâvâti ve'l-arz". Yani "Allah göklerin ve yerin nûrudur..." (Nûr 24/35). Âyetin devamındaki ifadeler ise hakkında birçok makale ve kitap yazılan çok esrarlı anlamlar ihtiva ediyor.

Peki, bırakalım âyetin devamındaki esrarlı ifadeleri, bu ifadeyi anlıyor muyuz? Ya da ne kadar anlıyoruz? Yani Allah bir nûr mudur, bir ışık mıdır? O bir nûr veya ışıksa gördüğümüz ya da bildiğimiz bir nûr veya ışık gibi midir? Değilse O nasıl bir nûrdur?

Bazı âlimler "Allah nûrdur" demenin bizi gördüğümüz yahut bildiğimiz ışık ya da ışık türlerine götüreceğini, oysa Kur'ân'da "Allah'ın hiçbir benzerinin olmadığı" (Şûrâ 42/11) belirtildiğini, dolayısıyla bu âyeti, "Allah göklerin ve yerin nûrunun yaratıcısıdır" diye anlamak icap ettiğini belirtiyorlar.

Bazı âlimler ise, Allah'ın gerçekten nûr olduğunu, fakat O'nun (asm)nûrunun bildiğimiz veya gördüğümüz gibi bir nûr olmadığını, buradaki nûrların yani ışıkların mahlûk olduğunu oysa Allah'ın nûrunun zâtî olduğunu, mahlûk olmadığını, ezeli ve ebedî olduğunu ifade ediyorlar.

Said Nursî de başka bir bağlamda değerlendirmelerde bulunurken, söz bu âyete geldiğinde bunun bir rasathane, bir gözlem evi olduğunu söylüyor, bu rasathane girip bakılınca çok ince sırların bulunduğuna değiniyor. Söz konusu bağlamda Nursî, güneş ve güneşin ışığını yansıtan su kabarcıkları örneğine dikkat çekiyor. Nasıl ki su kabarcıklarındaki yansıma, su kabarcığının kendinden kaynaklanmıyorsa, onlar gökteki güneşin özelliklerine işaret ediyorsa; bu âlemde bulunan (rahmet, hikmet, güzellik gibi) bütün özellikler de aslında Şems-i Ezelî olan Allah'ın isim ve özelliklerine işaret ediyor, diyor.

Nûr âyetiyle ilgili müzakereler nasıl seyrederse seyretsin, âyeti kerime açıkça "Allah'ın göklerin ve yerin nûru olduğunu" belirtiyor; Hz. Peygamber de (asm) Allah'ın isimlerini yani özelliklerini sayarken yine O'nu "nûr" ismiyle (İbn Mâce,

“Duâ”, 10; Tirmizi, “Daavât”, 82) anıyor. Yine başka bir rivayette Resul-i Ekrem’e Mi’raçta, Rabbini gördün mü, diye sorulduğuna o, (zâtî olarak) O’nu nasıl görebilirim, O nûrdur” (Müslim, İman”, 291) cevabını veriyor.

Şu halde mahiyetini bilememekle beraber ve O’nu yarattıklarına benzemekten tenzih ederek “Allah nûrdur”, demek gerekiyor.

“Allah’ı nûr” olarak anarken ulûhiyetine uygunluk bakımından hangi doğru çağrışımların söz konusu olması gerektiği Cevşenü’l-kebir adlı duâ mecmuasının doğrudan bu ismin zikredildiği 46. bâbını hatırdâ tutmak gerekiyor: Buna göre Allah öyle bir nûrdur ki O, “nûrların nûrudur, nûrları nûrlandırandır, nûrlara suret verendir, nûrları yaratandır, nûrları takdir edendir, nûrları idare edendir.

O bütün nûrlardan evvel var olan nûrdur, O bütün nûrlardan sonra var olacak olan nûrdur, O, bütün nûrların üstünde olan nûrdur, O, hiçbir nûrun kendisine benzemediği bir nûrdur”.

İşte iman nûru, varlığını, gücünü böyle ezelfî ve ebedî bir Nûr’dan alan manevî bir ışıktır. Derecesi elbette o kişinin daha doğrusu mü’minin iman seviyesiyle bağlantılı olarak ortaya çıkıyor.

Ne mutlu bu nûrdan hissesi ziyade olanlara ve hissesini arttırmaya çalışanlara!

Hüseyin ŞAHİNOĞLU